

Ledare

Curla inte bort våldsamma berättelser

När Harry Potter till sist lyckas besegra Lord Voldemort har det varit en sju böcker lång resa, inte bara genom den egna uppväxten, utan också in i ondskans och livskrafternas mysterium. I den sjunde boken, *Harry Potter och dödsrelikerna*, bryter det ut en våldsam uppgörelse mellan Harry Potter och Voldemort. Trollkarlsskolan Hogwarts läggs i ruiner och flera av kamraterna omkommer i kriget. Kampen gäller horrokruxerna. De är gestaltningar av döda personers själar. Genom "en akt av ren ondska" kan själen dela sig och flytta in i en horrokrux. Voldemort har sex horrokruxer. Han själv utgör den sjunde.

Vi som på ålderns avstånd har följt Harry Potters segertåg genom Västerlandets barn- och ungdomsvärld kan bara förundras. Det är en dynamisk och svårgripbar språkvärld som Harry Potters jämnåriga har fått växa upp i. Under resans gång är vi många som har lagt märke till en sak: Ju längre man kommer i läsningen, desto mindre självklart blir det vem som egentligen är ond eller god. Hjälten Harry är i sin egen kropp påverkad av Voldemort och har ondskan som en kraft inneboende i sig själv. Det är en mycket svårgripbar och delvis mörk människosyn som författaren J. K. Rowling gestaltar i sina böcker. För en bibelläsare är den människosynen knappast överraskande, för Martin Luther var den självklar.

Det går inte att utesluta det svåra, i allafall inte från livet. Det var en uppfattning som återkom under Teologifestivalens ström Våld i Bibeln tidigare i år. Hanna Stenström, Jakob Carlander och Mikael Larsson var lotsar. I detta nummer av *Svensk Kyrkotidning* publicerar de sina texter. De var ense om att i Bibels 77 böcker finns många svåra och motbjudande berättelser. Våldet finns i judarnas och de kristnas kanon och låter sig inte flyttas bort. Det kan finnas en frestelse i att göra Bibeln lättillgänglig genom att aldrig beröra texter som innehåller våld. Bibels läsare och lyssnare hittar dem i alla fall. Talar vi aldrig om dem blir texterna privatiserade. Att tiga om människans och religionens mörka sidor hjälper oss inte att hantera ett mångreligiöst Europa. I stället för att plocka bort, får

Amoreerna dödas av hagelstenarna.

vi lära oss att diskutera och samexistera. En slutsats är att våld är mänskligt, och ofta omänskligt. Därför ryms det i Bibels böcker.

Mycket inom genren science fiction skulle sannolikt se annorlunda ut om inte Gustave Doré (1832-1883) hade gjort sina bibelillustrationer. Han var 13 år när han kom från Strasbourg till Paris för att börja arbeta som illustratör. Resten av hans liv blev en slitsam och intensiv produktion av bilder. Den bibelutgåva som utkom 1866 innehöll Dorés 230 illustrationer, överförda och mångfaldigade via stålstick. I detta nummer av *Svensk Kyrkotidning* får vi kliva in i Gustave Dorés bildvärld, vars perspektivdjup redan hans samtid hyllade.

I Bibels böcker är det en av våldsamheter och undergång hotad tillvaro som beskrivs. Det är inte de renas kamp mot de orena. Även de flesta av hjältarna är medskyldiga till nedbrytelsen.

En förklaring till varför böckerna om Harry Potter har påverkat en hel generation är att de inte curlar barnens läsning. Det ofattliga våldet tar plats. Våldet finns också i Bibels böcker. Det ska vi inte curla bort.

MIKAEL MOGREN

